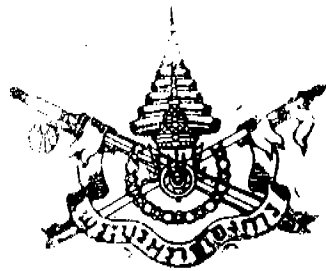

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๓

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๐

พระราชบัญญัติ

กำหนดวิธีพิจารณาโทษข้าราชการ
และพนักงานเทศบาลผู้กระทำผิดหน้าที่
หรือหย่อนความสามารถ

พ.ศ. ๒๔๕๐

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร

พระยามานวราชเสวี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ตอนที่ ๓๔ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๐

โดยที่เป็นการสมควร มีกฎหมายกำหนดวิธีพิจารณา
ลงโทษข้าราชการและพนักงานเทศบาลผู้กระทำผิดหน้าที่หรือ
หย่อนความสามารถ เพื่อยัง สมรรถภาพ แก่ข้าราชการให้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดัง
ต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
กำหนดวิธีพิจารณาลงโทษ ข้าราชการและพนักงานเทศบาล
ผู้กระทำผิดหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ พ.ศ. ๒๔๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัด
จากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ข้าราชการทุกประเภทและพนักงานเทศบาล
ผู้กระทำผิดหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ นอกจากวิธีการ
สอบสวนและลงโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น
โดยฉะเพาะ ให้มีวิธีการพิจารณาสอบสวนลงโทษอีกส่วน
หนึ่งดังกำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๐

คำว่า “ข้าราชการ” ตามความในวรรคก่อนให้หมายความรวมถึงพนักงานราชการและข้าราชการด้วย

มาตรา ๔ การพิจารณาสอบสวนลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กระทำเมื่อปรากฏว่าข้าราชการหรือพนักงานเทศบาล ตามความในมาตรา ๓ กระทำผิดหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

การกระทำผิดหน้าที่ตามความในวรรคก่อนให้หมายความว่าตลอดถึงกระทำหรือละเว้นกระทำการ ในหน้าที่อันเป็นการมิชอบหรือเป็นการทุจริตหรือร้ายวญผิดปกติ

มาตรา ๕ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ มีอำนาจพิจารณาสอบสวนลงโทษตามความในพระราชบัญญัตินี้ คือ

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง สำหรับข้าราชการตั้งแต่ชั้นพิเศษหรือเทียบเท่าลงไป

(๒) ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือหัวหน้ากรม สำหรับข้าราชการตั้งแต่ชั้นโทหรือเทียบเท่าลงไป

(๓) หัวหน้ากอง สำหรับข้าราชการตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าลงไป

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๖

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๖ ๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๐

---

(๔) ข้าราชการประจำจังหวัด สำหรับข้าราชการใน
ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ตั้งแต่ชั้นตรี หรือเทียบเท่า ลงไป
และพนักงานเทศบาล

(๕) หัวหน้าศาล สำหรับข้าราชการตุลาการ
ในศาล ตั้งแต่ชั้นตรีหรือเทียบเท่า ลงไป

(๖) คณะกรรมการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ สำหรับตุลาการ

(๗) ผู้บังคับบัญชาตามที่บัญญัติไว้ในพระราช
บัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๖ สำหรับ
ข้าราชการทหาร

นอกจากนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
คณะกรรมการขึ้นพิจารณาสอบสวนข้าราชการตั้งแต่ชั้นเอก
หรือเทียบเท่า ลงไป และพนักงานเทศบาล แทนผู้มีอำนาจ
พิจารณาสอบสวนตามความในพระราชบัญญัตินี้ได้ด้วย

มาตรา ๖ เมื่อผู้มีอำนาจพิจารณาสอบสวนตามความ
ในมาตรา ๕ ได้พิจารณาสอบสวนแล้ว เห็นว่าผู้ถูกสอบสวน
ได้กระทำการซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการหรือ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๗

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๐

กฎหมายว่าด้วยเทศมณฑล สมควรได้รับโทษไล่ออก ปลดออก หรือเห็นว่าหย่อนความสามารถในหน้าที่ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาสอบสวนนั้นสั่งลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือสั่งให้ออกได้แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่การพิจารณาสอบสวนได้กระทำ โดย คณะกรรมการตามความในมาตรา ๕ วรรคท้าย เมื่อคณะกรรมการได้ทำการสอบสวนแล้วให้รายงานความเห็นเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่าเห็นชอบด้วย ความเห็นของคณะกรรมการ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งไล่ออก ปลดออก หรือสั่งให้ออกแล้วแต่กรณีตามความเห็นของคณะกรรมการ

ในกรณีที่การพิจารณาสอบสวนได้กระทำ โดย คณะกรรมการตุลาการ เมื่อคณะกรรมการตุลาการได้ทำการสอบสวนแล้ว ให้รายงานความเห็นเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งไล่ออก ปลดออก หรือสั่งให้ออกแล้วแต่กรณี ตามความเห็นของคณะกรรมการตุลาการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๘

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๐

มาตรา ๑ เมื่อบุคคลซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๓ ผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสอบสวน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาสอบสวนได้ความปรากฏว่า ผู้นั้นร่ำรวยผิดปกติและไม่สามารถแสดงได้ว่าร่ำรวยขึ้นในทางที่ชอบ ให้ถือว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดฐานใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริต และให้คณะกรรมการรายงานความเห็น ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาสั่งลงโทษได้

ทรัพย์สินที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสอบสวนว่าเป็นทรัพย์สินที่ร่ำรวยขึ้นโดยผิดปกติ นั้น ให้ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริต และให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลวินิจฉัยสั่งว่าทรัพย์สินนั้นเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่ผู้นั้นจะแสดงให้ศาลเห็นว่า คนได้ทรัพย์สินนั้นมา ในทางที่ชอบ

ถ้าข้าราชการการเมืองผู้ใดถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ และต้องออกจากตำแหน่งเพราะสภาผู้แทนลงมติไม่ไว้วางใจ ที่ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๕

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๐

มาตรา ๘ ผู้ใดถูกสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ว่า
ร่ำรวยผิดปกติ คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นทำบัญชี
ทรัพย์สินของตนพร้อมกับแสดงรายการว่า ตนได้ทรัพย์สิน
นั้นมาโดยวิธีใด เมื่อใด

มาตรา ๙ การโอนทรัพย์สินของผู้ถูกลงโทษไว้ก่อน
เพราะเหตุร่ำรวยผิดปกติตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าได้กระทำ
ภายหลังวันใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับและได้กระทำ โดยไม่
สุจริต หรือโดยไม่มีค่าตอบแทนตามสมควร ให้ถือว่าเป็น
โมฆะ และคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ชี้แจงรายละเอียด
เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๑๐ ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาสอบสวนลงโทษ
หรือคณะกรรมการผู้ทำการพิจารณาสอบสวนมีอำนาจหน้าที่
เรียกผู้ถูกกล่าวหาและพยานหลักฐานและบังคับให้พยาน
สาบานหรือปฏิญาณตนได้ และในการนี้ให้นำกฎหมาย
ว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในการพิจารณาสอบสวนตามความใน
พระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้มีอำนาจพิจารณาสอบสวนลงโทษหรือ

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๐

คณะกรรมการผู้ทำการพิจารณาสอบสวนเห็นว่า มีเหตุผลสมควรสั่งพักผู้ถูกสอบสวนแล้ว ก็ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาสอบสวนลงโทษนั้นสั่งพักได้ ส่วนในกรณีที่คณะกรรมการเป็นผู้ทำการพิจารณาสอบสวน ให้รายงานไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อสั่งพัก

มาตรา ๑๒ ผู้ถูกสั่งลงโทษจะอุทธรณ์คำสั่งลงโทษได้ โดยตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ให้พิจารณาวินิจฉัยได้อีกครั้งหนึ่งภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันทราบคำสั่งนั้น เว้นแต่เป็นคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

มาตรา ๑๓ การลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ลดล้างความผิดซึ่งอาจมีได้ตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีอำนาจพิจารณาสอบสวนลงโทษและของคณะกรรมการตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าผู้มีอำนาจพิจารณาสอบสวนลงโทษและคณะกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามความในกฎหมายลักษณะอาญา

ฉบับพิเศษ หน้า ๓๑

ตอนที่ ๓๘ เล่ม ๒๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ สิงหาคม ๒๔๕๐

มาตรา ๑๕ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้เพียงวันที่
๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๑ เว้นแต่กรณีที่ตั้งอยู่ทำให้
ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราช
บัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเรือตรี ถ. ชำรงนาวาสวัสดิ์

นายกรัฐมนตรี